

**Statsminister Gro Harlem Brundtlands innledning på pressekonferansen
torsdag 27. juni 1991 klokka 1000**

Åtte måneder er gått siden Arbeiderpartiet overtok ansvaret for styringen av landet og dannet Regjering med tilslutning fra et flertall i Stortinget. Etter Syse-regjeringens fall, var det ingen andre alternativer enn en regjering utgått fra Arbeiderpartiet. De samtalene Arbeiderpartiets ledelse hadde med de andre partilederne før den nye Regjeringen tiltrådte, viste at det var mulig å samle flertall for vår politikk på en rekke viktige områder. Ved avslutningen av vårsesjonen kan vi konstatere at Arbeiderparti-regjeringen har fått flertall for hovedtrekkene i de fleste forslag som er lagt fram for Stortinget.

SYSSELSETTING

I tiltredelseserklæringen sa Regjeringen at den spesielt ville prioritere sysselsetting, barn og unge og miljø. Arbeid for alle er jobb nummer 1 både for Regjering og Stortingsgruppe. Etter regjeringsskiftet i fjor høst foreslo vår Regjering flere endringer i statsbudsjettet for å skaffe flere arbeidsplasser. Den samlede offentlige innsatsen ble økt med omlag 4 milliarder kroner. Kommunesektoren ble styrket vesentlig. Rammene for statlig byggevirkosomhet og vedlikehold ble økt, og statsbankene fikk lov til å låne ut mer penger.

Regjeringen Syse ga i fjor uttrykk for at sysselsettingen var på vei opp. Nye tall viser at sysselsettingen faktisk sank gjennom annet halvår 1990 og inn i 1991. Som vanlig må en regne med oppgang og et høyt nivå for ledigheten i sommermånedene, bl.a. som følge av at skolene slutter og arbeidsmarkedstiltakene trappes ned. Det er grunn til å understreke at situasjonen på arbeidsmarkedet hadde vært enda vanskeligere uten de nye

vanskeligere uten de nye tiltak vi fikk vedtatt på årets statsbudsjett.

I Revidert Nasjonalbudsjett - som stortingsflertallet i hovedsak sluttet seg til - har Regjeringen lagt fram et tre-årsprogram med en kritisk gjennomgang av overføringsordninger som betyr lite for sysselsettingen. Pengene som spares skal brukes til samferdselsutbygging, miljøtiltak, utdanning og omsorg i kommunene. Dette kan gi tre milliarder kroner ekstra til økt sysselsetting neste år og 4 - 5 milliarder i 1993. Allerede i år blir det satt i gang flere ekstra prosjekter som bidrar til å skaffe flere arbeidsplasser.

Inntektsoppgjørene ble i vår gjennomført med moderate tillegg. Sammen med en prisstigning på vel 3 1/2 % har dette gitt grunnlag for en klar nedgang i rentene. Norges Banks rente er senket med 1 %, og pengemarkedsrentene er de laveste siden 70-tallet. Også rentene i bankene og forsikringselskapene er på vei ned.

Regjeringens tre-årsprogram for den offentlige sektor vil sammen med bedre vilkår for næringslivet gi en vesentlig større vekst i norsk økonomi, slik at ledigheten etter hvert kan bringes nedover. I Revidert Nasjonalbudsjett ble veksten anslått til 2,2 % årlig for fastlands-Norge i årene 1992-95. Etter at Revidert Nasjonalbudsjett ble lagt fram, har uavhengige prognoser bekreftet de mer positive utsiktene for norsk økonomi. Bankforeningen regner nå f.eks. med en vekst på 2,7 % for årene fra 1991 til 1994.

Regjeringen går også nye veier når det gjelder arbeidsmarkedstiltakene. I et prosjekt vi har kalt SKAP (skap kommunale arbeidsplasser), gis kommunene større frihet og større ansvar for organiseringen av tiltakene. En viktig del av dette er utdanningsvikariater der ledige går inn i ordinære jobber mens den som innehar stillingen, tar tilleggsutdanning.

Både når det gjelder omfanget av offentlig sektor og mange andre viktige økonomiske spørsmål, har Regjeringen fått sin viktigste støtte fra mellompartiene. Det gjelder også slike industrisaker som omstillingene i Sør-Varanger og statsbedriften A/S Olivins deltakelse i en ny Moxy-bedrift på Møre. Begge steder skal staten spille en aktiv rolle for å sikre nåværende eller ny virksomhet. Også det omstillingsprogram som nå forberedes for Askim, vil bygge på aktiv bruk av statlige virkemidler.

BARN OG UNGE

Opprettelsen av et eget barne- og familiedepartement markerte at Regjeringen mente alvor med sin satsing på barn og ungdom. Fra 1. april i år ble svangerskapspermisjonen utvidet til 30 uker med full lønn, eller 38 uker med 80 prosent lønn. I tillegg har moren fått adgang til å ta to ukers permisjon før fødselen. Målet er ett års lønnet fødselspermisjon innen utgangen av 1993. Utbyggingstakten i barnehagene er økt, og Regjeringen tar sikte på full barnehagedekning innen utgangen av århundret. Vi har dessuten tatt de første skritt for å gi seksåringene et bedre tilbud. Det er satt i gang en offensiv for å styrke barnevernet, og i mange kommuner er køene i ferd med å bli avviklet.

En videre utvikling av tilbudet for de yngste elevene i skolen er en annen viktig del av Regjeringens satsning på barn og unge. Undervisningen for de yngste elevene er økt. Fritidstilbudet i skolen skal utbygges. Fra høsten av vil over 30 000 småskolebarn få et slikt heldagstilbud.

Regjeringen har satset sterkt på å stimulere fylkene til å utvide skoletilbudet, slik at flest mulig søkere skal få plass i den videregående skolen.

HØYERE UTDANNING

Regjeringen styrker også innsatsen i høyere utdanning. Dette er nødvendig for å nå målene om kompetanseoppbygging i samfunnet. Samtidig er dette et viktig virkemiddel i sysselsettingspolitikken. Det er også gitt vesentlig større bevilgninger til nybygg og ombygging ved universiteter og høyskoler enn det den forrige regjeringen foreslo. Det samme gjelder driftsmidler. Regjeringen har også fått gjennomslag for forslaget om et "Norgesnett". Dette bedrer kvaliteten og effektiviteten innen utdanning og forskning.

MILJØ

Miljøvern og en helhetlig miljøpolitikk er et overordnet mål for Regjeringen. Den kanskje største utfordringen vi står overfor, er å bekjempe luftforurensningen og hindre at klimaet blir forverret. Det er nødvendig å legge om produksjons- og forbruksmønsteret. For å få til dette er det ikke nok bare å innføre nye avgifter, slik den forrige regjeringen gjorde. Vi må også komme med positive tiltak. Derfor har vi blant annet foreslått å bygge ut kollektivtransporten i storbyene. Regjeringen har dessuten økt innsatsen mot kloakkforurensning.

Regjeringen har også lagt fram forslag for Stortinget om å opprette et selskap for behandling av spesialavfall.

Samtidig har Regjeringen engasjert seg sterkt for å få til bedre internasjonale miljøavtaler. Pengene må brukes der utslippene kan reduseres mest effektivt. Dette er bakgrunnen for den modell-avtalen Norge nå har utarbeidet sammen med Polen. Norge skal være en pådriver i internasjonalt miljøvern, samtidig som vi også gjør vår del av jobben her hjemme.

EØS

Gjennomføringen av EØS-forhandlingene har vært en hovedoppgave for Regjeringen. Da Arbeiderpartiet overtok regjeringsansvaret sto forhandlingene i stampe på grunn av intern strid i regjeringen Syse. Etter regjeringsskiftet kom det ny fart i forhandlingene, Norge bremsset ikke lenger fremdriften i EØS-prosessen.

Etter ministermøtene i Brussel 14. mai og i Luxembourg 18. juni ligger det an til en omfattende avtale som i store trekk ser ut til å tilfredsstille de krav det brede stortingsflertall stilte ved forhandlingenes start. Avtalen vil ivareta viktige norske interesser, og åpne nye muligheter for vårt land i årene som kommer.

En Arbeiderparti-regjering fikk EØS-prosessen i gang, og en Arbeiderparti-regjering tar ansvaret for slutføringen av forhandlingene. Det dreier seg om en meget krevende forhandlingsprosess mellom 19 land. Regelmessige ministermøter har avklart vanskelige spørsmål på område etter område, og dermed lagt grunnlaget for et godt helhetsresultat.

Sluttstrek kan vi likevel ikke sette før forhandlerne har parafert den endelige teksten. Det er naturlig at temperaturen stiger når 19 land skal meisle ut felles løsninger av så stor økonomisk og politisk betydning. Derfor skal vi holde frem med vårt målrettede arbeid for å få de siste bitene på plass. Den brede støtten Regjeringen har i Stortinget er en styrke for våre forhandlere i denne slutfasen. Begge parter er fast bestemt på at forhandlingene skal avsluttes innen 31. juli.

KOMMUNEØKONOMIEN

Arbeiderparti-regjeringen har styrket økonomien i kommunene. Dersom opplegget fra Regjeringen Syse hadde blitt vedtatt, hadde kommunene og

fylkeskommunene fått rundt 2 milliarder kroner mindre å rutte med enn det de nå får. Med de forslag vår regjering la fram i fjor, høst har kommunene fått en vekst i inntektene på 3 %. I tillegg er det plusset på ytterligere 400 millioner kroner til eldreomsorg og byggeoppgaver i forbindelse med Revidert Nasjonalbudsjett. Regjeringen legger neste år opp til ytterligere vekst i kommunenes inntekter.

FORVALTNINGSBEDRIFTENE

Regjeringen har besluttet at NSB, Televerket og Postverket fortsatt skal være forvaltningsbedrifter. Den enkelte bedrift skal gis større handlefrihet og bedre mulighet til effektivt å løse sine oppgaver, samtidig som behovet for politisk styring og kontroll blir ivaretatt. Gjennom de løsninger som nå er valgt, har Regjeringen satt en stopper for planene om å privatisere disse samfunnsinstitusjonene.

Omdannelsen av Statkraft til et produksjonsselskap og et nettselskap har vært et viktig tiltak for å forbedre organiseringen av energiforsyningen.

SKATTEREFORMEN

Regjeringen har med vekslende flertall fått vedtatt alle hovedelementer i den store skattereformen - en av de viktigste sakene Stortinget har behandlet i vår. Det gamle skattesystemet har fungert dårlig. Noen betaler skatt av hver krone, mens andre har sluppet helt unna. Arbeiderpartiet ønsker skatteregler som fører til rettferdig fordeling og fornuftig bruk av samfunnets ressurser. Med det nye skattesystemet blir det vanskeligere å bli nullskatteyster, fordi mange av fradragsordningene er fjernet. Isteden bidrar reformen til investeringer som er lønnsomme for samfunnet. Dette er med på å bedre grunnlaget for sysselsettingen.

REFORM AV VELFERDSSAMFUNNET

Regjeringen arbeider nå med en omfattende stortingsmelding om uførhet og attføring. Vi ser på graderte sykemeldinger, kombinasjon av arbeid og trygd, sterkere vekt på tilbakeføring til arbeidslivet og en ny organisering av hele trygde- og attføringsapparatet. Vi må også drøfte om ikke arbeidsgiverne, både private og offentlige, må ta et vesentlig større ansvar for arbeidstagneres velferd for å hindre at de støtes ut av arbeidslivet.

ØKONOMISK KRIMINALITET

Regjeringen har lagt fram forslag om flere lovendringer i kampen mot økonomisk kriminalitet. Vi har bl.a. foreslått endringer i skatteloven, aksjeloven og panteloven.

Det er også satt i verk tiltak for å gjøre domstolene bedre i stand til å bekjempe den økonomiske kriminaliteten.

LANDBRUK

Årets jordbruksoppgjør markerer starten på en omlegging av norsk landbruk som har vært varslet i årevis. Målsettingen er å skape et billigere og mer robust landbruk som vil stå seg bedre i den internasjonale konkurransen. Jordbruket skal gjøres mindre støtteavhengig, og støtteordningene skal legges om slik at de blir internasjonalt akseptert. Ukritisk bruk av overføringer har ført til at det i dag har utviklet seg et kunstig høyt kostnadsnivå i enkelte deler av jordbruket.

Kornprisen i Norge er dobbelt så høy som i Sverige og nesten tre ganger så høy som i EF-landene. Høy kornpris gjør kraftforet tilsvarende dyrt. Dette er en viktig årsak til de store kostnadene i norsk landbruk. Kornprisene er derfor senket, mens inntektene i distriktsjordbruket økes tilsvarende for

andre grupper. Innretningen på oppgjøret har en klar miljøprofil, ved at 1 milliard kroner er lagt om til produksjonsnøytral støtte. Regjeringen har startet opp arbeidet med en ren-mat-strategi. Det er lagt inn større beløp til alternativ sysselsetting en noen gang tidligere. I EØS-forhandlingene har Regjeringen oppnådd markedsadgang for grønnsaker, bær og akevitt. Dette gir nye muligheter for landbruket.